

SKU
13.04.15
JNR 15/221
ARK 417
7.0

ÅRSBERETNING 2014

FAUSKE KOMMUNE

Innhold

1	Rådmannens årsberetning	4
1.1	Økonomi	4
1.2	Driftsregnskapet	4
1.3	Nærmere om avvik mellom budsjett og regnskap.....	8
1.3.1	Netto vikarutgifter inkl. kjøp av eksterne vikartjenester og refusjon sykepenges	8
1.3.2	Fast lønn.....	8
1.3.3	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon.....	9
1.3.4	Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	10
1.3.5	Internkjøp/internsalg	11
1.4	Investeringsregnskapet	11
1.5	Nøkkeltall/analyse	11
1.5.1	Netto driftsresultat/resultatgrad	12
1.5.1.1	Analyse av netto driftsresultat.....	12
1.5.3	Likviditet.....	13
1.5.4	Lånegjeld.....	14
1.5.5	Fondsbeholdning.....	14
1.5.5.1	Frie fondsmidler	15
1.5.5.2	Bundne fondsmidler	15
1.5.6	Finansielle plasseringer.....	15
1.5.6.1	Pareto.....	15
1.5.6.2	Sparebank 1 Forvaltning	16
1.6	Etikk	17
1.6.1	Utførte tiltak i 2014 som fortsetter inn i 2015	17
1.7	Likestilling	17
2	Resultatvurdering samhandlingsområder.....	18
2.1	Oppvekst og kultur.....	18
2.1.1	Skole	19
2.1.2	Barnehage	19
2.1.3	Barne- og familieenheten.....	19
2.1.4	Integrering.....	20
2.1.5	Kultur	20
2.2	Helse og omsorg	20
2.2.1	Samhandling	21
2.2.2	Institusjon.....	21
2.2.3	Hjemmetjenesten.....	21
2.2.4	Helse	22
2.2.5	NAV	23

2.2.6	Fauske storkjøkken	23
2.3	Plan og kommunalteknisk	23
2.3.1	Vei og gatelys	23
2.3.2	Plan og utvikling	23
2.3.3	Eiendomsforvaltning.....	24
2.4	Øvrige områder	24
2.4.1	Politikk	24
2.4.2	Rådmannens stab	24

1 Rådmannens årsberetning

1.1 Økonomi

Etter forskrift om årsregnskap og årsberetning og kommunal regnskapsstandard skal rådmannen redegjøre for økonomisk stilling og avvik mellom revidert budsjett og regnskapet.

Denne framstillingen forutsettes å være dekkende for formelle krav til årsmeldingen, mens utfyllende tjenesteinformasjon er tatt inn i del 2.

1.2 Driftsregnskapet

Regnskapstallene for 2014 viser at driftsnivået i Fauske kommune fortsatt er for høyt. Det regnskapsmessige merforbruket er på 3,177 mill. kr i 2014, mens netto driftsresultat er negativt med 20,663 mill. kr. Utfordringen ligger, som tallene i tabell 2 nedenfor viser, på samhandlingsområde Helse og omsorg, og da særskilt på institusjonsdrift og hjemmetjenester. Flere av tiltakene som var en forutsetning for et resultat i balanse, fikk ikke tilstrekkelig effekt. I tillegg økte etterspørselen etter omsorgstjenester betydelig innenfor hjemmetjenester, noe som medførte en ekstra utfordring i forhold til resultatet for 2014.

En medvirkende årsak til de svake driftsresultatene de siste årene, er fallende kraftinntekter. Dette er noe rådmannen har advart mot flere ganger. Det at kommunen over år har valgt å benytte alle kraftinntekter til løpende drift, vil naturlig nok måtte medføre driftsmessige utfordringer når inntektene blir redusert. Det må etter rådmannens oppfatning være et klart mål at en fast del av kraftinntektene i årene som kommer settes av til sparing, slik at en unngår at driften påvirkes av svingninger i disse inntektene. For å få dette til må det i årene som kommer foretas videre reduksjoner i dagens driftsnivå.

Status for skatt og rammeinntekter forespeilet i Statsbudsjettet for 2014, var at Regjeringens skatteanslag var for optimistisk. Denne svikten er det kommunene selv som må håndtere. For Fauske kommune skjedde dette gjennom ytterligere budsjettreduksjoner i drift i løpet av året. Dette gjorde 2014 til et vanskelig driftsår. Totalt ble skatt og rammetilskudd i 2014 6 mill. kr lavere enn i statsbudsjettet.

Status for kommunen etter avsluttet regnskapsår, er at det meste av reserver i form av disposisjonsfond er brukt opp, og i tillegg er likviditeten svak.

Med unntak av for regnskapsåret 2013 har hovedutfordringen for kommunen vært å tilpasse driftsnivået i resultatene til et nivå som er forsvarlig i forhold til driftsinntektene. Selv om rådmannen forventer at de tiltakene som allerede er satt i verk vil gi effekt kommende år, vil det være nødvendig å redusere driftsnivået ytterligere for å få til en bærekraftig økonomi.

Tabell 1 – Resultat 2014 kommunen samlet

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2014	2014	
Politisk	8 790	9 248	-458
Administrasjon	24 982	28 187	-3 205
Plan og kommunaltekniske tjenester	52 923	56 393	-3 470
Oppvekst og kultur	210 957	212 708	-1 751
Helse og omsorg	219 087	202 484	16 603
Totalt driftsområder	516 739	509 020	7 719
Fellesområder	-513 561	-509 019	-4 542
Totalt	3 177	-	3 177

Tabell 2 – Resultat 2014 Driften av enhetene

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2014	2014	
Politikk	8 790 000	9 248 000	-458 000
Rådmann stab (eks. brukerknt.)	24 982 000	28 187 000	-3 205 000
Samhandling	12 042 000	10 850 000	1 192 000
Vei og gatelys	7 298 000	8 190 000	-892 000
Eiendomsforvaltning	41 366 000	42 151 000	-785 000
Plan og utvikling	4 258 000	6 051 000	-1 793 000
Skole	110 538 000	110 271 000	268 000
Barnehage	57 272 000	59 208 000	-1 936 000
Barne og familie	27 716 000	28 013 000	-297 000
Integrering	-	-252 000	252 000
Kultur	15 430 000	15 468 000	-38 000
Institusjon (inkl. bem.knt. og brukerknt.)	74 143 000	68 078 000	6 066 000
Hjemmetjenesten	83 365 000	73 812 000	9 553 000
Fauske storkjøkken	2 826 000	3 001 000	-175 000
Helse	33 010 000	32 868 000	143 000
Nav	13 700 000	13 876 000	-176 000
Totalt enheter	516 736 000	509 020 000	7 719 000

Tabell 3 – Resultat 2014 Driften av enhetene fordelt på regnskapsarter

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2014	2014	
Fast lønn	299 912 000	293 033 000	6 879 000
Overtid	3 399 000	1 654 000	1 745 000
Vikarutgifter inkl. eksterne vikartj.	44 330 000	28 723 000	15 607 000
Annen lønn	22 812 000	24 935 000	-2 123 000
Sosiale utgifter	83 541 000	80 730 000	2 811 000
Kjøp som inngår i kom. tjenesteprod.	78 478 000	78 557 000	-79 000
Internkjøp	10 590 000	5 758 000	4 832 000
Kjøp som erstatter kom. tjenesteprod.	100 309 000	99 203 000	1 106 000
Overføringsutgifter	42 867 000	39 486 000	3 381 000
Rente og finansutgifter, avsetninger til fond	1 723 000	170 000	1 553 000
Sum utgifter	687 962 000	652 249 000	35 712 000
Refusjoner syke- og fødselspenger	-23 550 000	-18 694 000	-4 856 000
Brukerbetalinger, salg og leieinntekter	-57 114 000	-51 405 000	-5 709 000
Overføringsinntekter eks syke- og fødslesp.	-43 577 000	-42 495 000	-1 082 000
Internsalg	-13 248 000	-7 532 000	-5 716 000
Statstilskudd, tilskudd kommuner og private	-26 762 000	-22 317 000	-4 445 000
Rente og finansinntekter, bruk av fond	-6 971 000	-786 000	-6 185 000
Sum inntekter	-171 224 000	-143 229 000	-27 993 000
TOTALT	516 738 000	509 020 000	7 719 000

Tabell 4 – Resultat 2014 Fellesområder

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2014	2014	
Fast lønn	5 286	5 336	-50
Overtid	711	524	188
Vikarutgifter inkl eksterne vikartj.	89	-	89
Annen lønn	27	26	-
Sosiale utgifter	-13 280	-10 985	-2 294
Kjøp som inngår i kom. tjenesteprod.	9 049	7 477	1 572
Internkjøp	2 658	2 955	-297
Kjøp som erstatter kom. tjenesteprod.	9 254	8 981	273
Overføringsutgifter	28 407	27 881	527
Rente og finansutgifter, avsetninger til fond	71 864	69 066	2 798
Sum utgifter	114 065	111 261	2 806
Refusjoner syke- og fødselspenger	713	-47	760
Brukerbetalinger, salg og leieinntekter	-25 789	-22 425	-3364
Overføringsinntekter eks syke- og fødslesp.	-1 523	-964	-559
Statstilskudd, tilskudd kommuner og private	-543 689	-543 345	-344
Rente og finansinntekter, bruk av fond	-57 338	-53 499	-3839
Sum inntekter	-627 626	-620 280	-7 346
TOTALT	-513 561	-509 019	-4 542

Fellesområder består av diverse områder som ikke er naturlig å plassere under resultatenehetene. Postene som inngår her er blant annet rammetilskudd, alle skatteinntekter, konsesjonskraft og kvotekraft, tilskudd til interkommunal virksomhet, selvkostområder og premieavvik på pensjon. Fellesområder viser for 2014 merinntekter på 4,542 mill. kr.

1.3 Nærmere om avvik mellom budsjett og regnskap

1.3.1 Netto vikarutgifter inkl. kjøp av eksterne vikartjenester og refusjon sykepenger

Tabell 5 viser netto merutgifter til vikarer. I dette beløpet er det også tatt med kjøp av eksterne vikartjenester, samt refusjon av sykepenger.

Tabell 5 – Netto merforbruk vikarer

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2014	2014	
Politikk	8 000	-	8 000
Rådmann stab	630 000	410 000	220 000
Vei og gatelys	178 000	-155 000	333 000
Eiendomsforvaltning	-202 000	-	-202 000
Plan og utvikling	419 000	69 000	350 000
Skole	2 180 000	484 000	1 696 000
Barnehage	1 739 000	345 000	1 394 000
Barne og familie	124 000	244 000	-120 000
Integrering	560 000	152 000	408 000
Kultur	235 000	151 000	84 000
Institusjon (inkl. bem.knt.)	7 114 000	5 315 000	1 799 000
Hjemmetjenesten	7 920 000	2 965 000	4 955 000
Fauske storkjøkken	18 000	111 000	-93 000
Helse	-131 000	8 000	-139 000
Nav	-16 000	-70 000	54 000
Sum	20 776 000	10 029 000	10 747 000

Merforbruket på vikarutgifter utgjør den største avviksarten i regnskapet for 2014. Enhetene skole, barnehage, institusjon og hjemmetjeneste står for over 90 prosent av merforbruket på netto vikarutgifter. I økonomimelding 2/2014 ble det estimert et overforbruk på vikarutgifter på 10,2 mill. kr, og resultatet for 2014 viser netto merforbruk på vikarer på 10,7 mill. kr. Netto merforbruk på vikarer er noe redusert fra 2013 til 2014. Arbeidet med å redusere vikarutgiftene pågår kontinuerlig og videreføres i 2015.

1.3.2 Fast lønn

I tabell 3 fremgår det et samlet merforbruk for enhetene på fast lønn på 6,9 mill. kr.

Enhetene institusjon og hjemmetjeneste har et merforbruk på fast lønn som utgjør hhv. 6,7 og 2,1 mill. kr. Avviket på fast lønn har i hovedsak oppstått som følge av at prosjektet med utprøving av lange turnuser har hatt større lønnsutgifter enn det som var budsjettet i 2014 på fast lønn. Årsaken til dette er at man ikke fikk etablert en alternativ turnus der man fikk utnyttet denne ressursen som forutsatt. Dette er nå endret og skal ikke virke negativt inn på fremtidig drift.

1.3.3 Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon omfatter formelt også kjøp av eksterne vikartjenester. Da disse i praksis er knyttet til lønnsområdet og utfordringene knyttet til vikarbruk, er de i stedet tatt med som en del av netto vikarutgifter, jf. tabell 5.

Tabell 6 – Merforbruk kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon (ekskl. kjøp av eksterne vikartjenester)

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2014	2014	
Politikk	3 587 000	2 918 000	669 000
Rådmann stab	12 272 000	13 571 000	-1 299 000
Samhandling (inkl. brukerkontor)	16 000	-	16 000
Vei og gatelys	3 339 000	3 829 000	-490 000
Eiendomsforvaltning	267 000	-	267 000
Plan og utvikling	2 998 000	3 875 000	-877 000
Skole	11 127 000	12 192 000	-1 065 000
Barnehage	2 394 000	2 810 000	-416 000
Barne og familie	6 495 000	6 139 000	356 000
Integrering	3 031 000	1 834 000	1 197 000
Kultur	5 131 000	4 390 000	741 000
Institusjon (inkl. bem.knt.)	8 782 000	8 273 000	509 000
Hjemmetjenesten	7 347 000	7 138 000	209 000
Fauske storkjøkken	6 207 000	6 048 000	159 000
Helse	4 430 000	4 565 000	-135 000
Nav	1 054 000	974 000	80 000
Sum	87 528 000	86 034 000	1 494 000

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon har tidligere år vært en post med stort merforbruk, og det har derfor vært stort fokus på å få kontroll på disse utgiftene. I 2013 var merforbruket på 3,1 mill. kr, og dette er for 2014 over halvert til knappe 1,5 mill. kr. I 2015 er det fortsatt fokus på denne posten med mål om minst å gå i balanse. Tabell 7 viser konti med større merforbruk mens tabell 8 nedenfor viser konti med vesentlig mindreforbruk.

Tabell 7 – Konti med større merforbruk kjøp av varer og tjenester

	Regnskap	Budsjett	
	2014	2014	Avvik
INVENTAR OG UTSTYR	3 528 000	2 145 000	1 383 000
MATVARER	10 126 000	8 924 000	1 202 000
DRIFSAVTALER, LISENSER EDB	3 982 000	2 993 000	989 000
VEDLIKEHOLD/SERVICE	4 957 000	4 230 000	727 000
IKKE OPPG.PL. REISEUTGIFTER	1 312 000	661 000	651 000
FRIKJØP FOLKEVALGTE	1 723 000	1 265 000	458 000
ADVOKATHONORAR	798 000	408 000	390 000

Tabell 8 – Konti med vesentlig mindreforbruk kjøp av varer og tjenester

	Regnskap	Budsjett	
	2014	2014	Avvik
TRYKKING/KOPIERING	422 000	757 000	-335 000
HUSLEIE, LEIE AV LOKALER	11 556 000	11 903 000	-347 000
MEDIKAMENTER	1 700 000	2 114 000	-414 000
KOST, OPPHOLD, REISEUTGIFTER	170 000	624 000	-454 000
ENERGI	2 970 000	3 434 000	-464 000
MEDISINSK UTSTYR	71 000	540 000	-469 000
OPPRUSTING KOMMUNALE VEIER	150 000	672 000	-522 000
UNDERVISNINGSMATERIELL	451 000	987 000	-536 000
KONSULENTTJENESTER/OBS: ikke kjøp av vikartjenester	4 019 000	4 979 000	-960 000

1.3.4 Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon

Tabell 9 – Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2 014	2 014	
TIL STATEN/STALIGE INSTITUSJONER	2 895 000	3 115 000	-220 000
TIL FYLKESKOMMUNEN./FYLKESKOMM. INSTIT.	587 000	675 000	-88 000
TIL ANDRE KOMMUNER/INSTITUSJONER	7 146 000	6 004 000	1 142 000
TIL ANDRE/DRIFSAVTALER MED PRIVATE	44 707 000	45 243 000	-535 000
KJØP FRA IKS (KOMM. SELV DELTAKER)	9 847 000	10 585 000	-738 000
TIL ANDRE/SÆRBEDRIFTER	44 381 000	42 562 000	1 819 000
Sum kontogruppe Kjøp som erstatter kom. tjenesteprod.	109 563 000	108 184 000	1 380 000

Merforbruk skyldes i hovedsak større refusjoner i forbindelse med arrangementer innenfor kultur, dette må igjen sees i sammenheng med tilsvarende beløp på inntektssiden. I tillegg er det merforbruk når det gjelder refusjoner for gjesteelever innenfor skole.

1.3.5 Internkjøp/internsalg

Internkjøp og internsalg er ikke reelle utgifter eller inntekter, men kun en omfordeling mellom de ulike resultatenehetene. Netto merinntekt på denne posten kommer til fradrag på merforbruket på de ordinære utgiftspostene, jf. tabell 3 og 4.

1.4 Investeringsregnskapet

De største investeringene i 2014 fremgår av tabell 10 nedenfor.

Tabell 10 – Større investeringsprosjekt 2014

	Forbruk
	2014
Sulitjelma Skole	32 852 000
Vestmyra Skolesenter	17 693 000
Boliger Miljø/Habilitering	16 945 000
Servicebygg Erikstad kirkegård	2 420 000

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udekket beløp på 21,6 mill. kr. Dette skyldes flere forhold.

På grunn av krav om at låneopptak for 2014 måtte gjennom en anbudsrunde i Doffin, ble det forsinkelse i prosessen, og vedtatte lån for 2014 var ikke utbetalt ved regnskapsavslutning 31.12.2014. Dette medfører at investeringsutgifter på ca. 10 mill. kr ikke er finansiert i regnskapet. I praksis framkommer dette som del av udekket beløp 2014. Tilsvarende gjelder finansiering av erstatningslokaler for Fauske Bryteklubb.

Videre var en del av investeringene i budsjettet for 2014 finansiert med salg av fast eiendom for til sammen 12 mill. kr. I regnskapet er det bare registrert salg av fast eiendom for 2,5 mill. kr. Dette medfører manglende finansiering for en del av investeringene.

For prosjekt nytt kunstgress Fauske stadion er det et merforbruk i forhold til budsjett på 4,9 mill. kr. Deler av dette er merforbruk som skyldes større utgifter enn beregnet, mens en betydelig andel skyldes forskuttering av tippemidler som kommunen senere får tilbakeført fra staten.

Rådmannen vil komme tilbake til kommunestyret med eventuelle forslag til finansiering for prosjekter der dette mangler pga. mindre slag av fast eiendom enn budsjettet.

1.5 Nøkkeltall/analyse

De mest sentrale indikatorene er:

- Netto driftsresultat/resultatgrad
- Likviditet
- Langsiktig gjeld
- Egenkapital

1.5.1 Netto driftsresultat/resultatgrad

Netto driftsresultat viser hva kommunen har igjen til avsetninger og investeringer, og er et mål på kommunens økonomiske handlefrihet.

Tabell 11 – Utvikling resultatgrad

	2014	2013	2012	2011
Sum driftsinntekter i regnskapet	716 682 000	708 193 000	687 856 000	648 627 000
Netto driftsresultat i regnskapet	-20 663 000	6 107 000	1 845 000	-7 009 000
Netto resultatgrad	-2,88 %	0,86 %	0,27 %	-1,08 %

Figuren ovenfor viser utviklingen i netto resultatgrad de siste 3 årene basert på regnskapstallene uten korleksjon for premieavvik og momskompensasjon fra investeringer.

1.5.1.1 Analyse av netto driftsresultat

For å få et mer riktig bilde av driften, er det nødvendig å se bort fra en del regnskapsposter som påvirker driftsresultatet, men som ikke bør være med når en betrakter den ordinære driften av kommunen. Følgende poster må det korrigeres for:

- Inntektsført premieavvik på pensjon
- Inntektsført momskompensasjon fra investeringer i driftsregnskap¹

Momskompensasjon fra investeringer lå fram til og med 2013 som en del av driftsinntektene, men disse er fra og med 2014 flyttet over til investeringsregnskapet.

Ut fra de vurderinger som er gjort ovenfor kan vi sette opp følgende tabell som viser korrigerede driftsinntekter/-utgifter og korrigert netto driftsresultat.

Tabell 12 – Netto driftsresultat korrigert for premieavvik og momskomp. fra investeringer

	2014	2013	2012	2011
Sum driftsinntekter i regnskapet	716 682 000	708 193 000	687 856 000	648 627 000
Netto driftsresultat i regnskapet	-20 663	6 107	1 845	-7 009
Netto resultatgrad før korrigering	-2,88 %	0,86 %	0,27 %	-1,08 %
Inntektsført positivt netto premieavvik	-14 173 000	0	-15 903 000	-424 000
Inntektsført momskompensasjon fra investeringer i driftsregnskap	0	-13 752	-10 981	-7 190
Korreksjon momskomp investeringer flyttet til investeringsregnskapet				
Korrigerede driftsinntekter	702 509 000	694 441 000	660 972 000	641 013 000
Korrigert netto driftsresultat	-34 836 000	-7 645 000	-18 451 000	-10 502 000
Korrigert netto resultatgrad	-5,00 %	-1,10 %	-2,80 %	-1,60 %

Grunnen til at det er viktig å se på korrigert netto resultatgrad, er at positivt premieavvik er en inntekt som forbedrer driftsresultatet uten at det gir en tilsvarende positiv kontantstrøm. Inntektsført momskompensasjon fra investeringer var fram til og med 2013 inntektsført i driftsregnskapet. Dette gjorde at kommuner med store investeringer fikk kunstig høye driftsinntekter, som deretter falt tilsvarende i år uten investeringer.

¹Gjelder for årene til og med 2013. Fra 2014 er all momskompensasjon fra investeringer inntektsført i investeringsregnskapet iht. gjeldende regelverk.

1.5.3 Likviditet

Kommunens likviditet² avgjør i hvilken utstrekning kommunen evner å dekke sine kortsiktige betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller, med andre ord om kommunen er i stand til å betale lønn til sine ansatte og betale regninger fra sine leverandører etter hvert som de forfaller.

Det er vanlig å skille mellom langsiktig likviditet (likviditetsgrad 1) og kortsiktig likviditet (likviditetsgrad 2).

Den langsiktige likviditeten tar hensyn til at kommunen har en del poster i balansen som kan omgjøres til likvider. Eksempelvis er plasseringer i finansielle papirer definert som omløpsmidler, men disse blir ikke tilgjengelig som betalingsmidler (penger) før de selges. Likviditetsgrad 1 bør være større enn 2. For 2014 er den 1,13.

Tabell 13 – Likviditetsgrad 1

Likviditetsgrad 1	2014	2013	2012	2011
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	1,13	2,19	2,30	2,33

Likviditetsgrad 2 (driftslikviditetsandelen) tar hensyn til at ikke alle omløpsmidler er tilgjengelig til en hver tid. Det er derfor justert for kommunens finansplasseringer og ubrukte lånemidler. Dette nøkkeltallet bør som tommelfingerregel være større enn 1, og tabellen nedenfor viser at den for 2014 er på 0,44.

Likviditetsgrad 2 er som nevnt innledningsvis det nøkkeltallet som gir best informasjon om likviditetssituasjonen på kort sikt. Den viser at den likvide situasjonen pr. 31.12.2014 er svak.

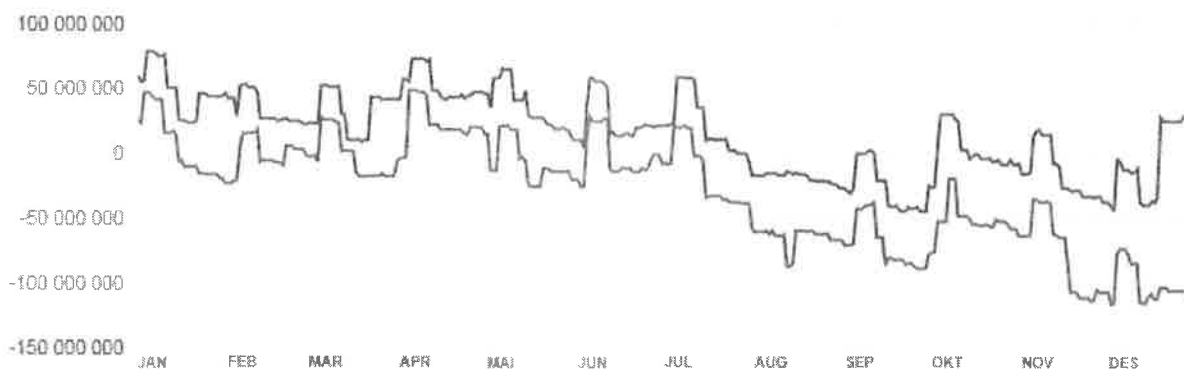
Tabell 14 – Likviditetsgrad 2

Likviditetsgrad 2	2014	2013	2012	2011
Mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld	0,44	0,62	0,59	1,04

Likviditetsgrad 1 og 2 viser kun et «øyeblikksbilde» av situasjonen per 31.12.2014. For å få et mer utdypende bilde av situasjonen, er det mer interessant å se på beholdningen på hovedfoliokonto (den konto som brukes til alle inn- og utbetalinger i kommunen).

² Omløpsmidlene er korrigeret for balanseførte positive premieavvik, som ikke er en reell fordring. Kortsiktig gjeld er korrigeret for balanseført inntekt fra salg kvotekraft 2008, som etter pålegg fra Fylkesmannen skal inntektsføres over 10 år. Posten utgjør pr. 31.12.2014 30,15 mill. kr, og er heller ikke en reell gjeldspost i forhold til likviditetsvurderingene.

Figur 1 – Utvikling likviditet 2014 (nederste kurve) sammenlignet med 2013

I den løpende drift er kommunen avhengig av å ha tilstrekkelig tilgjengelig likviditet til å betale lønn og andre løpende forpliktelser. Likviditeten gjennom året er som figuren viser betydelig svakere i 2014 sammenlignet med 2013.

1.5.4 Lånegjeld

Tabell 15 nedenfor viser kommunens rente- og avdragsbelastning som andel av brutto driftsinntekter.

Tabell 15 – Andel renter og avdrag av brutto driftsinntekter

	2014	2013	2012	2011
Brutto driftsinntekter	716 682 000	708 193 000	687 856 000	648 627 000
Rente og avdragskostnad	40 339 000	36 333 000	34 161 000	32 339 000
Rente og avdrag andel av brutto driftsinntekter	5,63 %	5,13 %	4,97 %	4,99 %

Tabellen viser at de totale utgiftene til renter og avdrag har økt fra 32,3 mill. kr i 2011 til 40,3 mill. kr i 2014. Ettersom brutto driftsinntekter også er økt i perioden, utgjør økningen i rente- og avdragsbelastning 0,64 prosent.

1.5.5 Fondsbeholdning

Tabell 16 – Oversikt fondsbeholdning

	Regnskap 2014	Regnskap 2013	Regnskap 2012	Regnskap 2011
Disposisjonsfond	604 000	7 992 000	12 393 000	12 393 000
Ubundne investeringsfond	4 324 000	29 403 000	53 598 000	56 586 000
Sum frie egenkapitalfond	4 928 000	37 395 000	65 991 000	68 979 000
Bundne driftsfond	49 590 000	59 689 000	59 196 000	62 188 000
Bundne investeringsfond	15 640 000	11 318 000	8 221 000	5 123 000
Sum bundne egenkapitalfond	65 230 000	71 007 000	67 417 000	67 311 000
Sum egenkapitalfond	70 158 000	108 402 000	133 408 000	136 290 000

1.5.5.1 Frie fondsmidler

Disposisjonsfond skal bestå av midler avsatt i drift og kan fritt disponeres både i drifts- og investeringsregnskapet.

Per 31.12.2014 er det til sammen 0,6 mill. kr avsatt på disposisjonsfond. Dette er en reduksjon på 7,4 mill. kr i forhold til samme tidspunkt i 2013.

Ubundne investeringsfond er fond som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i investeringsregnskapet. Per 31.12.2014 er beholdningen 4,3 mill. kr, og dette er en reduksjon på 25,1 mill. kr i forhold til 2013.

1.5.5.2 Bundne fondsmidler

Bundne fondsmidler består av bundne driftsfond og bundne investeringsfond. Felles for disse er at de er bundet opp av eksterne aktører i form av tilskudd, øremerkede midler og gaver. Midlene kan ikke benyttes fritt av kommunen, men kun benyttes til de formål de er bestemt for. Per 31.12.2014 består bundne driftsfond av 49,6 mill. kr (herav hjemfallsfondet på 30,9 mill. kr og næringsfond på 3,6 mill. kr). Bundne investeringsfond utgjør 15,6 mill. kr og består i hovedsak av ekstraordinære nedbetalinger fra kunder på Husbankens formidlingslån.

1.5.6 Finansielle plasseringer

Fauske kommune har plassert midler fra tidligere hjemfallsutbetalinger i såkalt aktiv forvaltning i henholdsvis Pareto og Sparebank 1 Forvaltning.

Tabell 17 – Oversikt urealisert verdiendring aktiv forvaltning

Plassering	31.12.2014	31.12.2013	Endring
Hjemfallsfond Plassering Pareto	27 985 000	27 473 000	512 000
Hjemfallsfond Plassering SB1 Forvaltning	24 650 000	22 682 000	1 968 000
Utvikling samlet portefølje	52 635 000	50 155 000	2 480 000

Generelt er kommunens plasseringer basert på en forsiktig risikoprofil i tråd med vedtatt finansreglement. Hovedvekt ligger på langsiktige norske obligasjoner med forventet god avkastning.

Urealisert verdistigning i 2014 utgjør 2,48 mill. kr fordelt med 0,51 mill. kr på Pareto og 1,97 mill. kr på Sparebank 1 Forvaltning.

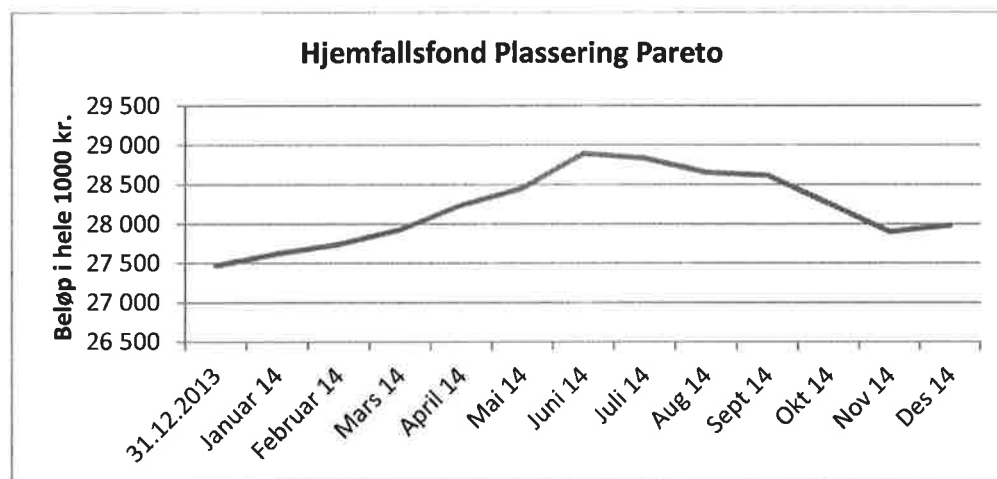
1.5.6.1 Pareto

Fauske kommunes portefølje i Pareto er i dag satt sammen av produktene Pareto aktiv og Pareto høyrente.

Pareto aktiv er et aksjefond som investerer i et begrenset antall aksjer som velges ut fra de ledende selskapene på Oslo Børs. Fondet har normalt en annen forventet risiko/avkastningsprofil enn referanseindeksen. Investeringsfilosofien kan karakteriseres som forsiktig, langsiktig og lite transaksjonsorientert. Vi følger solide og godt drevne selskaper med et langsiktig potensial og investerer som regel i 20-30 av dem. Viktige utvalgsriterier er solid balanse, god historisk avkastning på egenkapital og rimelig prising.

Pareto høyrente er et fond som investerer i verdipapirer utstedt av finansinstitusjoner og industriforetak. Fondet kan plassere i ansvarlige lån. Disse kredittobligasjonene forventes å gi fondet en høyere avkastning enn tradisjonelle pengemarkedsplasseringer. Fondet vil i hovedsak investere i obligasjoner utstedt av norske selskaper. Den gjennomsnittlige durasjon ligger mellom null og to år. Fondet vekter 100 prosent ved beregning av egenkapitalkrav for banker, pensjonskasser og forsikringselskaper.

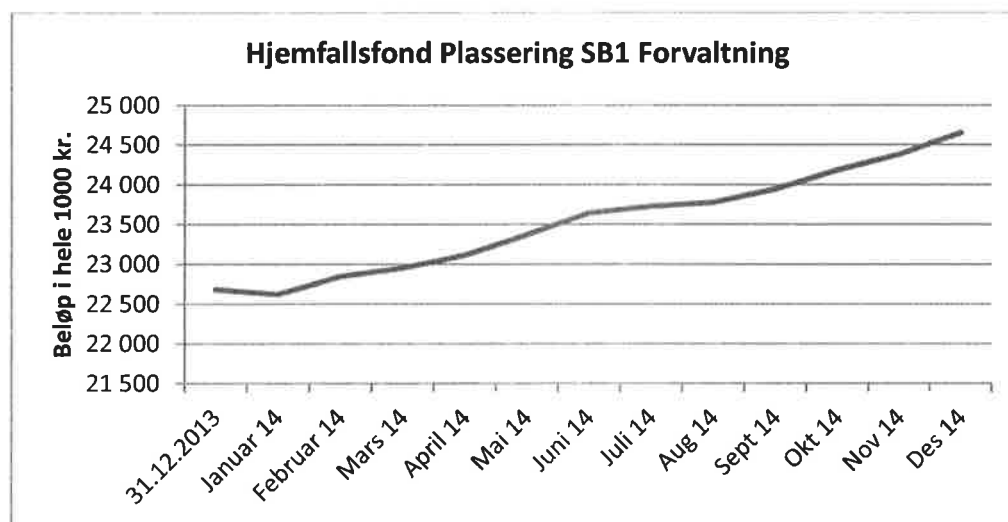
Figur 2 – Utvikling gjennom året Pareto

1.5.6.2 Sparebank 1 Forvaltning

Kommunens plasseringer i Sparebank 1 Forvaltning er satt sammen av forskjellige rente og aksjeprodukter med vektning i tråd med vedtatt finansreglement.

Figur 3 – Utvikling gjennom året Sparebank 1 Forvaltning

1.6 Etikk

Fauske kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet, både for folkevalgte og ansatte. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen. Alle plikter å forholde seg lojal til de vedtak som er truffet. Åpenhet og redelighet skal være grunnlaget for tillit mellom kolleger og i forholdet til innbyggere.

1.6.1 Utførte tiltak i 2014 som fortsetter inn i 2015

Gjennomgang av kommunens etiske retningslinjer

Kommunens etiske retningslinjer gjennomgås årlig i avdelingene.

WebSak (kommunens elektroniske arkiv- og saksbehandlingssystem)

Fauske kommune ønsker en god og åpen dialog, ikke bare med sine ansatte, men også med sine innbyggere. Postlister er tilgjengelig på kommunens hjemmeside, og de som ber om det får innsyn i dokumenter. Kommunen har en kursserie som startet i 2014 som omhandler offentlighetsloven og forvaltningsloven. Dette arbeidet fortsetter også inn i 2015. Alle som har ansvar i WebSak har hatt gjennomgang av offentlighetsloven og forvaltningsloven, samt at rutiner for gradering av innkommende og utgående post er gjennomgått.

Kommunens hjemmeside og Facebook

Det er viktig for Fauske kommune å få ut informasjon til så mange som mulig på kortest mulig tid. Til dette brukes kommunens hjemmeside og Facebook aktivt.

Intervju

Samtlige nyansatte gjennomgår intervju og referansesjekk før tilsetting skjer. Her blir tema som lojalitet og holdninger tatt opp og vurdert sammen med totalbildet av kandidaten i tillegg til referansesjekk.

Medarbeidersamtale/daglig drift

Kommunen har en lav terskel for å ta opp hendelser med den enkelte ansatte dersom det er ønske om endret adferd. Dette gjøres der det anses nødvendig, og så raskt som mulig etter en eventuell hendelse. Etiske holdninger og retningslinjer er også et tema i medarbeidersamtaler som gjennomføres årlig.

Verdikort

Enhet institusjon innenfor samhandlingsområde Helse og omsorg har engasjert alle ansatte til å si noe om visjon, verdier og målsettinger for arbeidsplassen. Ut fra dette har de satt ord på hva som er god etisk standard i deres tjeneste. Alle ansatte samles en gang per år på seminar hvor dette gjennomgås og bygger samhold. Enhet institusjon har utarbeidet et verdikort hvor disse holdningene fremkommer, samt en brosjyre som er tilgjengelig for brukere og deres pårørende.

1.7 Likestilling

I tråd med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven gjennomføres det flere tiltak i Fauske kommune.

Ved tilsetninger gjennomføres det moderat kjønnskvoltering ved at kvinner oppfordres til å søke ledige lederstillinger.

Kommunen har lik lønn for likt arbeid uansett kjønn. Gjennomsnittsinntekten er lavere for kvinner enn menn fordi det er flest kvinner i lavtlønnsyrkene. Utviklingen de siste årene er at denne differansen reduseres.

Det arbeides kontinuerlig i kommunen med å redusere antall små uønskede deltidsstillinger. Dette er et likestillingsfremmende tiltak, fordi det er i de kvinnelederte yrker vi finner de aller fleste uønskede «småstillingene».

Alder blir aldri vurdert som et diskvalifiserende kriterium ved ansettelser i Fauske kommune, en prøver alltid å ansette den søkeren som totalt sett har de beste kvalifikasjonene vurdert i forhold til saklige kriterier.

2 Resultatvurdering samhandlingsområder

Tabellen nedenfor viser netto forbruk per samhandlingsområde i 2014.

Tabell 18 – Netto forbruk per samhandlingsområde 2014

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2014	2014	
Oppvekst og kultur	210 957 000	212 708 000	-1 751 000
Helse og omsorg	219 087 000	202 484 000	16 603 000
Plan og kommunaltekniske tjenester	52 923 000	56 393 000	-3 470 000
Politikk og Rådmannens stab	33 772 000	37 435 000	-3 663 000
Sum alle enheter	516 739 000	509 020 000	7 719 000

2.1 Oppvekst og kultur

Tabell 19 – Netto forbruk 2014 for Oppvekst og kultur

	Budsjett	Regnskap	Avvik (kr)
	2014	2014	
Skole	110 271 000	110 538 000	268 000
Barnehage	59 208 000	57 272 000	-1 936 000
Barne og familie	28 013 000	27 716 000	-297 000
Integrering	-252 000	-	252 000
Kultur	15 468 000	15 430 000	-38 000
Sum Område	212 708 000	210 957 000	-1 751 000

Resultatet er som forventet og helt i tråd med det som ble meldt som forventet avvik i økonomimelding 2/2014.

2.1.1 Skole

Enhet skole gikk tilnærmet i balanse for regnskapsåret 2014.

På tiltakssiden har den økte tildelingen på skoleskyss medført at budsjett/regnskap stemmer bedre overens for denne utgiftsposten.

I forhold til vedtatte tiltak i budsjett 2014, er disse i stor grad forsøkt gjennomført i løpet av året:

- Investeringer i bøker og IT-utstyr er hovedsakelig satt på vent.
- Skolene har jobbet for å redusere bruken av spesialundervisning til fordel for mer individuelt tilrettelagt opplæring.
- PPT er avsluttet som interkommunalt selskap og videreført som kommunens egen tjeneste.

Skolen har videre tatt ned ytterligere stillinger/reduisert lærertetthet selv om skolestrukturen ikke realiseres før ved skolestart 2016.

2.1.2 Barnehage

Nedleggelse av en småbarnsavdeling i Vestmyra barnehage ble gjennomført fra august 2014. Reduksjon i bemanning i Sulitjelma barnehage lot seg ikke gjennomføre. For å oppfylle retten til barnehageplass ble det nødvendig å åpne en halv avdeling ekstra i Sulitjelma, da søkertallet ved hovedopptaket hadde flere barn med rett til barnehageplass på ventelisten.

Mindreforbruket i barnehage i 2014 skyldes i hovedsak:

- Refusjon fra andre kommuner på 1,1 mill. kr, der barn er bosatt i annen kommune, men har barnehageplass i Fauske, og får dekket kostnadene til barnehageplass fra bostedskommune.
- Manglende internoverføring fra barnehage til PPT på ca. 0,43 mill. kr.
- Reduserte utgifter til styrket barnehagetilbud på ca. 0,4 mill. kr.

2.1.3 Barne- og familieenheten

Barne- og familieenheten gikk tilnærmet i balanse for regnskapsåret 2014. Mindreforbruket på kr 297 000,- skyldes i hovedsak at store deler av året forløp uten institusjonsplasseringer, og dermed mindre utgifter til staten.

I forhold til vedtatte tiltak i budsjett 2014, er disse i stor grad gjennomført i løpet av året:

- Reduksjon av pedagogiske tjenester (åpen barnehage) ble gjennomført.
- Utgifter til advokat (barnevern) ble redusert fra nesten kr 600 000,- i 2013, til ca. kr 316 000,- i 2014. Dette er likevel kr 116 000,- over budsjett.
- Tiltak for å redusere barnevernstiltak er gjennomført.

2.1.4 Integrering

Integreringsenheten gikk i balanse i 2014.

Integreringsenheten har hatt større statlig inntekt enn budsjettet i 2014, noe som gjenspeiler aktiviteten. På bakgrunn av kvalitets- og dokumentasjonskrav ble det kjøpt inn, og tatt i bruk Visma VO/flykt fagprogram i 2014. Husleie ble innført fra februar 2014 ved samlokalisering av enheten på Søbbesva. Aktiv bruk av tolk i flere enheter har medført overforbruk i tolkeutgifter. Økning i inventar og utstyr gjenspeiler flere bosettinger enn budsjettet. Oppgradering av inventar og undervisningsmaterieell til skolen er gjennomført for å forbedre kvaliteten. Det er mottatt lavere statlige overføringer til norskopplæring på bakgrunn av mottak av mange lengeventende fra asylmottak.

2.1.5 Kultur

Enhet kultur gikk tilnærmet i balanse for regnskapsåret 2014 med et overskudd på kr 38 000,-.

Vedtatt tiltak i budsjett 2014 var en reduksjon i kulturtilskuddet på kr 224 000,-, og dette er gjennomført.

Både bibliotek, Fauskebadet, fritidsklubbene og kulturskolen har hatt økning i besøkstallene for 2014. Kinoen har hatt en nedgang i besøkstallet på 2,9 prosent, men dette er vesentlig mindre enn for landet for øvrig som har en nedgang på 6,2 prosent.

2.2 Helse og omsorg

Tabell 20 – Netto forbruk 2014 for Helse og omsorg

	Budsjett	Regnskap	Avvik (kr)
	2014	2014	
Samhandling	10 850 000	12 042 000	1 192 000
Institusjon (inkl bem.knt og brukerknt)	68 078 000	74 143 000	6 066 000
Hjemmetjenesten	73 812 000	83 365 000	9 553 000
Helse	32 868 000	33 010 000	143 000
Nav	13 876 000	13 700 000	-176 000
Fauske storkjøkken	3 001 000	2 826 000	-175 000
Sum Område	202 484 000	219 087 000	16 603 000

For samhandlingsområdet Helse og omsorg viser overforbruket seg innen enhetene institusjon og hjemmebaserte tjenester. Det har i begge økonomimeldingene for 2014 vært varslet et merforbruk på disse enhetene, men avviket har øket utover året og utgjorde ved årsslutt ca. 15,6 mill. kr. Det økte forbruket er direkte relatert til pasientsituasjonen og økt personellbruk.

Enhetene institusjon og hjemmebaserte tjenester har heller ikke klart å ta ut alle effekter som beskrevet i tiltakene i budsjett 2014, og dette slår direkte ut i resultatet for enhetene.

Som følge av at det driftsmessige underskuddet for kommunen i stor grad kan relateres til enhetene institusjon og hjemmetjeneste, vil budsjettoppfølgingen for 2015 i stor grad ha fokus på disse to enhetene.

2.2.1 Samhandling

Overforbruket på samhandling skyldes økt forbruk av tjenester som medførte at utgiftene til medisinsk medfinansiering ble høyere enn budsjettert. Ordningen med medisinsk medfinansiering ble avsluttet ved utgangen av 2014.

2.2.2 Institusjon

Institusjon inklusiv bemanningskontor og brukerkontor har et samlet overforbruk på 6 mill. kr i 2014. Dette skyldes i hovedsak pasientsituasjonen og økt personellbruk.

Institusjon har hatt to pasientsituasjoner på avdeling for demente i hele 2014 som har krevd bemanning utover budsjetterte rammer. Dette har vært nødvendig for å sikre forsvarlig helsehjelp. Nødvendig helsehjelp er vurdert sammen med Kløveråsen kompetansesenter.

Som et av tiltakene i budsjettet for 2014 skulle enhet institusjon redusere antall dobbeltrom og dermed også utgifter, men dette har man ikke fått til. Pasientsituasjonen har påkrevd at enhet institusjon har etablert flere dobbeltrom i 2014. Dette betyr at man ikke har fått ønsket økonomisk effekt av reduksjon av dobbeltrom, og at man i tillegg har fått ytterligere utgifter med enda flere dobbeltrom.

To avdelinger har i kjølvannet av prosjektet med utprøving av lange turnuser lønnet ut mer fastlønn enn hva det var budsjetterte midler til. Årsaken til dette er at man ikke fikk etablert en alternativ turnus der man fikk utnyttet denne ressursen som forutsatt i budsjettet. Disse ressursene er fra 2015 gått inn i ordinær drift og vil ikke medføre overforbruk i fremtiden.

2.2.3 Hjemmetjenesten

Enhet hjemmetjeneste har et samlet merforbruk på 9,5 mill. kr i 2014. Dette skyldes i hovedsak pasientsituasjonen og økt bruk av personell.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i tildelte timer hjemmetjenester per uke for hver måned i 2014 sammenlignet med 2013.

Tabell 21 – Tildelte timer per uke i hjemmetjenesten i 2013 og 2014

Måned	År		Økning	Økning %
	2013	2014		
Januar	916	1203	287	31 %
Februar	957	1271	314	33 %
Mars	918	1257	339	37 %
April	915	1292	377	41 %
Mai	927	1358	431	46 %
Juni	976	1334	358	37 %
Juli	1019	1384	365	36 %
August	1046	1446	400	38 %
September	1059	1550	491	46 %
Oktober	1050	1582	532	51 %
November	1006	1602	596	59 %
Desember	1081	1572	491	45 %

Som tabellen viser har hjemmetjenesten hatt stor økning i tildelte tjenester i 2014. For å sikre forsvarlig helsehjelp var det nødvendig å øke bemanningen med en fagperson ekstra på dag og ettermiddag på en av sonene gjennom hele året. Det økte behovet for bemanning har medført store vikarutgifter. Det har også vært perioder med heldøgns bemanning i private hjem.

Paviljongene har som følge av prosjektet med utprøving av lange turnuser hatt større lønnsutgifter enn det som var budsjettert. Årsaken til dette er at man ikke fikk etablert en alternativ turnus der man fikk utnyttet denne ressursen som forutsatt i budsjettet. Dette er nå endret og vil ikke virke negativt inn på fremtidig drift.

Merforbruket i hjemmebaserte tjenester knytter seg bl.a. til virkningen av samhandlingsreformen. Pasienter kommer tidligere ut av sykehus og har ofte stort behov for avansert sykepleie, og i tråd med kommunens helse og omsorgsplan får man nødvendig helsehjelp i eget hjem så lenge som det er mulig og forsvarlig.

2.2.4 Helse

Enhet helse gikk tilnærmet i balanse for regnskapsåret 2014 med et overforbruk på kr 143 000,-.

Overforbruket skyldes innleie av vikar i kommunal fastlegepraksis og påfølgende tap av inntekter fra Helfo. I rus og psykisk helsetjeneste er det etablert ny fagstruktur i 2014 iht. nasjonale veiledere for tjenesten. Fastlegetjenesten og legevakten har fått nytt fagsystem og nye rutiner for egenbetaling er etablert.

Samtlige tiltak innen enhet helse er gjennomført så nær som gjennomgang av kommunalt driftstilskudd til private leger. Dette har ikke latt seg gjennomføre i 2014.

2.2.5 NAV

Enhet NAV gikk i tilnærmet balanse for regnskapsåret 2014 med et mindreforbruk på kr 176 000,-.

Vedtatt tiltak i budsjett 2014 med mål for besparelse innenfor kommunenes kvalifiseringsprogram, ble oppnådd gjennom lavere aktivitet enn planlagt og forskjøvet oppstartstidspunkt for ny medarbeider.

2.2.6 Fauske storkjøkken

Fauske storkjøkken gikk i tilnærmet balanse for regnskapsåret 2014 med et mindreforbruk på kr 175 000,-.

2014 ble et godt driftsår med fokus på råvarebruk og optimalisering av driften med tanke på eksterne leveranser av produksjon. Dette arbeidet videreføres i 2015.

2.3 Plan og kommunalteknisk

Tabell 22 – Netto forbruk 2014 for Plan og kommunalteknisk

	Budsjett	Regnskap	Avvik (kr)
	2014	2014	
Vei og gatelys	8 190 000	7 298 000	-892 000
Plan og utvikling	6 051 000	4 258 000	-1 793 000
Eiendomsforvaltning	42 151 000	41 366 000	-785 000
Sum Område	56 393 000	52 922 000	-3 470 000

2.3.1 Vei og gatelys

Vei og gatelys hadde for regnskapsåret 2014 et mindreforbruk på kr 892 000,-.

Området vei er mye styrt av værforholdene. Vintersesongen 2014 forløp seg forholdsvis mindre krevende. Enhet VVA fikk i løpet av 2014 et nedtrekk i budsjettet på kr 400 000,- for å hindre generelt overforbruk i kommunen. Dette målet ble nådd med god margin. For å oppnå positivt resultat ble aktiviteten av sommervedlikeholdet på kommunale veier holdt igjen. Gatelys ble driftet iht. vedtatt budsjett og rutiner.

2.3.2 Plan og utvikling

Plan og utvikling hadde for regnskapsåret 2014 et mindreforbruk på nesten 1,8 mill. kr.

Ved enhet plan/utvikling har det vært stor aktivitet i hele 2014. I kommunen er det mange store prosjekter på gang som påvirker aktiviteten ved enheten. Driften er nøktern og forutsigbar. Positivt driftsresultat i 2014 skyldes i hovedsak inntekter på byggesak utover budsjett og vakanse i en stilling halve året.

2.3.3 Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltning er i 2014 ivarettatt av Fauske Eiendom KF som leverer eget regnskap med årsberetning.

2.4 Øvrige områder

Tabell 23 – Netto forbruk 2014 for Politikk og Rådmannens stab

	Budsjett	Regnskap	Avvik (kr)
	2014	2014	
Politikk	9 248 000	8 790 000	-458 000
Rådmann stab (uten brukerknt.)	28 187 000	24 982 000	-3 205 000
Sum Område	37 435 000	33 772 000	-3 663 000

2.4.1 Politikk

Politisk virksomhet hadde for regnskapsåret 2014 et mindreforbruk på kr 458 000,-.

Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til formannskapetets disposisjonskonto og at det for enkelte utvalg er utbetalt mindre møtegodtgjørelser enn budsjettet.

2.4.2 Rådmannens stab

Rådmannens stab (uten Brukerkontoret) hadde for regnskapsåret 2014 et mindreforbruk på 3,2 mill. kr.

Avdelingene folkehelse, IT/innkjøp, servicetorg, personal og økonomi leverte samlet et mindreforbruk på 1,4 mill. kr i 2014. Det øvrige mindreforbruket for rådmannens stab er relatert til merinntekt på husleie og overføringsinntekter på til sammen 1,8 mill. kr for boligkontoret. Boligkontorets virksomhet er i sin helhet overført til Fauske Eiendom KF fra 1.1.2015.